

тексті [2, с. 74]. В перекладі це може бути корисним для передачі антитез у політичних промовах.

У висновку можна зазначити, що переклад політичних промов вимагає врахування лінгвокраїнознавчого аспекту, який допомагає зрозуміти вплив культурних, історичних та соціальних факторів на мовну поведінку політичних лідерів та їх аудиторію. Важливо обирати лексичні, граматичні та комплексні перекладацькі трансформації, які забезпечують точність та адекватність передачі промови політичного лідера, що дозволяє вирішувати перекладацькі виклики, пов'язані з культурними відмінностями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Каліщук Д.М. Лінгвокультурні особливості перекладу політичного дискурсу. *Вісник Сумського державного університету*. 2006. Т. 1, №11 (95). С. 153-159.
2. Лобода В.А. Перекладацькі трансформації: дефінітивний характер та проблема класифікації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. Т. 4, № 43. С. 72-74.

Десв Д. В.

*Науковий керівник: кандидат філологічних наук,
доцент Нідзельська Ю. М.*

ДО ПРОБЛЕМИ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ ТА ЙОГО ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ХАРАКТЕРИСТИК

Для того щоб зрозуміти специфіку роботи перекладача, який працює з художнім текстом, необхідно спочатку розглянути поняття перекладу. Переклад є одним із найскладніших видів мовленнєвої комунікації, який визначає безліч як мовних, так і позамовних чинників. Як відомо, переклад є процесом передачі інформації з однієї мови на іншу [1]. *Актуальність* представленого дослідження зумовлена тим, що художній переклад сприймають як найскладніший вид перекладу, ця складність полягає у специфіці художнього тексту, бо, на відміну від нехудожнього тексту, дійсність тут представлена у

вигляді образу. Переклад таких текстів, художній переклад вимагає від перекладача глибоких мовних знань, позамовних, нестандартного мислення.

Отже, поділ текстів на художні та нехудожні здійснюється за рахунок того, що перші звернені до образного мислення людини, а от другі — до логічного. Усе це дає змогу говорити і про відмінність у меті створення текстів. Логічні тексти створюються з метою передачі інформації. Художні є створеними для впливу на читача. Художній текст може містити будь-який вид інформації, впливати на почуття та емоції, неможна нехтувати його естетичну функцію. Для цього автор такого тексту наповнює його різними засобами виразності, що саме по собі є великою складністю для перекладача, тому що необхідно не тільки передати зміст написаного[2], а й максимально зберегти емоційне забарвлення певних повідомлень.

Таким чином, від перекладача художнього тексту залежить те, як твір буде сприйнятим читачем. І пошук найбільш підходящих еквівалентів, робота з різними прийомами перекладу дає змогу успішно вирішити це завдання [3].

Для більш адекватного перекладу художнього тексту використовуються особливі способи перекладу, тобто перекладацькі трансформації. Це способи перекладу, які застосовуються за відсутності еквівалентів або за неможливості використання даних у словнику відповідностей. Перекладацькі трансформації поділяються на лексичні, граматичні та лексико-граматичні [4].

Варто нагадати, що до лексичних трансформацій належать такі трансформації, суть яких полягає у вираженні вихідної одиниці нееквівалентними лексичними засобами мови перекладу, йдеться про транслітерацію, калькування, семантичну заміну (генералізацію, конкретизацію, модуляцію). Граматичні трансформації, як це відомо, є зміною структури речення. Оскільки в мові відсутні такі граматичні категорії англійської мови як, наприклад, артикль або герундій, виникає необхідність у замінах синтаксичного або морфологічного порядку, перестановка, заміна, додавання, опущення.

Розгляду потребують лексико-граматичні трансформації — антонімічний переклад, компенсація, експлікація, цілісне перетворення. Однак існує ще одна

складність, з якою може зіткнутися перекладач під час роботи з художнім текстом. Справа у тому, що у твори автори нерідко вставляють поетичний текст, який може бути взятим з уже відомого твору або придуманим. Якщо в першому випадку проблеми це не створює, то в другому — перекладачеві доводиться розв'язувати задачу самостійно, і в цьому випадку існує низка складнощів. Відтак, можливим видається виокремити основні проблеми, що виникають під час перекладу подібних текстів:

1. відтворення образів і асоціацій, що впливають на читача оригіналу;
2. збереження віршованого розміру;
3. збереження характеру рими. Найчастіше, якщо не завжди, виявляється неможливим передача в перекладі всіх трьох аспектів поетичного тексту оригіналу [2].

У різних мовах різна довжина слів, по-різному ставиться наголос, складаються різні уявлення про поетичність. Як і у випадку з художнім перекладом прози, доводиться жертвувати однією зі сторін тексту, що впливає на читача [3].

Відмінність художніх текстів від інших полягає в тому, що в них автор через різні мовні засоби передає свій унікальний погляд на світ. На першому місці для нього стоїть не передача інформації читачеві, а емоційний та естетичний вплив. І з цієї причини в художніх текстах першорядну важливість мають емоційність і експресивність. Для художніх текстів, на відміну від будь-яких інших, найбільш типовим є акцент на естетичну функцію і форму.

Художньому стилю, загалом і в цілому, властиві такі ознаки [1]:

1. єдність комунікативної та естетичної функцій;
2. вільне використання мовних засобів інших стилів;
3. образність.

У роботі над перекладом художніх творів з англійської на українську мову перекладачі зобов'язані адекватно оцінювати глибину своїх знань граматики англійської мови. Її неможливо вивчити до кінця, тому що з плином часу вона

видозмінюється, тому перекладачі повинні постійно вдосконалюватися. Це забезпечить їм неоціненну допомогу в процесі роботи при використанні граматичних трансформацій у процесі перекладу.

Вони мають бути знайомі з поняттям тема-рематичної структури речення та його актуального членування, що лежить в основі відтворення речення перекладацькою мовою без спотворення його сенсу. Також їм необхідно постійно поповнювати свої знання колокацій в українській та англійській мовах, адже саме їхнє дотримання стає однією з причин адекватного перекладу.

Однак не варто забувати про те, що неможливо передати в перекладі всі сто відсотків сенсу, смислових акцентів і нюансів. Втрати смислу неминучі, оскільки стосовно перекладеного тексту застосовуються різноманітні перекладацькі трансформації. Але тим не менш, необхідно витримувати принцип єдності форми і змісту оригіналу [3].

Перекладач сам вибирає достатню кількість перетворень. Але й тут існують кілька різних сценаріїв. У першому, перекладач прагне передати текст дослівно, буквально, від чого страждає і його ідейно-естетичний зміст. Він або втрачається повністю, або передається мінімально, і тому естетичний задум автора не здійснюється. В іншому випадку все з точністю до навпаки: естетика тексту дотримана, експресивність та емоційність збережені, але все інше нагадує оригінал дуже віддалено.

Для того, щоб не опинитися в подібних крайнощах, потрібно шукати золоту середину і прагнути в роботі найточніше передавати як зміст оригіналу, так і його стилістичні відмінні риси. Ці риси варто передавати шляхом вдумливого пошуку відповідних їм за багатьма критеріями відповідностей і передачі їх під час перекладу.

Таким чином, переклад художнього тексту є трудомістким процесом, що включає в себе не тільки знання двох мов і професійне використання перекладацьких прийомів. Необхідно вміти відчувати і розуміти культуру іншої країни, її менталітет, моральні цінності та етичні норми.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Види трансформацій при перекладі, трансформації при перекладі і практика перекладу. URL: <https://msn.khnu.km.ua/mod/page/view.php?id=159963> (дата звернення 27.09.2023).

2. Лексичні трансформації при перекладі художнього тексту. URL: http://confcontact.com/2013_04_17/13_Belyakov.htm (дата звернення 20.10.2023).

3. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. 488 С.

Приходько Г. І. Категорія оцінки в контексті зміни лінгвістичних парадигм : монографія. Запоріжжя: Кругозір, 2016. 200 с.

Драганчук О. В.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук,

доцент Вискушенко С. А.

ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ТА ПРИЧИНИ ВИКОРИСТАННЯ СЛЕНГУ

Сьогодні люди почали все частіше використовувати сленг, оскільки це стало дуже популярно та модно, особливо серед молоді. Незважаючи на його динамічність та критику з боку лінгвістів, які характеризують явище сленгу як неправильну мову, сленг побутує серед представників різних соціальних і професійних груп з різних причин:

1. Сленг як шифр: за допомогою сленгу завуальовують те, що бажають приховати від інших;

2. Сленг як ідентифікація: сленг дозволяє показати, що мовець є представником певної групи або ж розпізнати «свого» серед «чужих»;

3. Сленг як засіб полегшення спілкування: використовуючи сленг, люди прагнуть знайти спільну мову та зменшити соціальну дистанцію;